

КОСТЯНТИН ТАТАРИНОВ **(29.VIII.1921—11.V.2002)**

Відомий не лише в Україні, але й у багатьох країнах світу вчений — зоолог, палеонтолог, еколог, природоохоронець і громадський діяч Костянтин Татаринів народився у Ростові-на-Дону. Його батько, Адріан Татаринів, дістав освіту у політехнічних інститутах Варшави і Санкт-Петербурга, а мати, Анастасія Татаринівна, мала медичну освіту. Молодий Костянтин захопився зоологією ще у шостому класі СШ №7 м. Києва і з цього часу був юннатом Зоологічного музею Київського університету. Ставши студентом цього вузу у 1938 р., через обставини війни змушений був евакуюватись у 1941 р. до Одеської університету, відтак до Майкопа на Північному Кавказі, де у 1942 р. одержав диплом про вищу освіту з відзнакою. Відразу ж був призваний до діючої армії, де у складі гвардійського мінометного дивізіону воював до Дня Перемоги і закінчив війну у Празі. Службу в армії закінчив у 1948 р. у званні гвардії старшини, а по демобілізації приїхав до Львова, де на той час мешкали його батьки.

Наукова діяльність К. А. Татаринівна, доктора біологічних наук, професора, академіка Лісівничої академії наук України та Медичної академії наук України розпочалася від вересня 1948 р., коли він був зарахований молодшим науковим співробітником до Львівського науково-природознавчого музею АН УРСР (нині Державний природознавчий музей НАН України).

Від 1948 р. по 1958 р. К. А. Татаринівна плідно працював у стінах цього музею, захистив кандидатську дисертацію у 1954 р., випустив у світ спільно з проф. Ф. Й. Страутманом широкий огляд фауни хребетних криволиісся Українських Карпат та низку інших публікацій стосовно дрібних ссавців Боржавських полонин, Квасівського Менчула, Петроса, Балцатула, Говерли. Від 1954 р. він обіймав посаду директора музею і багато зробив у справі його зростання, зокрема започаткував організацію Біологічного стаціонару на полонині Пожижевська (Чорногірський масив Українських Карпат). Це сприяло розгортанню довготривалих екологічних досліджень високогір'я Карпат.

Від 1959 до 1963 рр. К. А. Татаринівна займає посаду доцента Кременецького педагогічного інституту. Тут він розпочав цикл палеозоологічних досліджень, зокрема вивчення викопної фауни печер Поділля. Пізніше ювіляр віддав 20 років педагогічній роботі у Львівському лісотехнічному інституті, відтак близько 15 років завідував кафедрою загальної біології Львівською медичного інституту. У 1970 р. К. А. Татаринівна захистив докторську дисертацію на тему „Фауна неогенових та антропогенових хребетних Поділля та Прикарпаття, її історія та сучасний стан”.

Науково-педагогічна діяльність проф. К. А. Татарінова охоплювала шість основних напрямків: фауна та екологія хребетних тварин, палеозоологія, охорона фауни, спелеологія, мисливствознавство, підручники та інша навчальна література.

Бібліографія ювіляра обіймає понад 800 публікацій. З найвагоміших наукових праць слід згадати такі: в галузі фауністики і екології — „Звірі західних областей України” (1956), „Фауна хребетних заходу України” (1973), „Человек и мир зверей” (1980), в галузі палеозоології — „Много-слойная палеолитическая стоянка Корминь” (1977), „Частные методы изучения истории современных экосистем” (1978), „Хищные, хоботные и копытные раннего плейстоцена юго-запада СССР” (1990), „Позднекайнозойские позвоночные запада Украины” (2000), в галузі спелеології — „Типы карста” (1965), „Использование и защита карстовых вод” (1978), в галузі мисливствознавства — „Рациональное ведення мисливського господарства” (1987), „Мисливствознавство” (1993), „Мисливська зброя, полювання, ведення мисливського господарства” (1994), в галузі охорони природи — „Завжди з нами” (1969), „Прекрасне поруч” (1973), „Щоб жили лебеді” (1983), „Вони отруйні — охороняйте їх” (1994), „Брати наші менші” (2000), підручники — „Зоологія хордових” (1964), „Хрестоматія з зоології” (1964), „Лісові птахи, звірі та мисливствознавство” (1968), „Лесные птицы, звери и охотоведение” (1975), „Биология” (1983) та багато інших.

Лекції проф. К. А. Татарінова з зоогеографії та зоології хребетних, дарвінізму, медичної біології, палеонтології прослухали понад 19 тис. студентів, під його керівництвом захистили дисертації 8 кандидатів і 3 доктори наук. Він автор понад 500 науково-популярних статей (член Спілки журналістів України), більше десяти років був незмінним телеведучим програми „Людина і природа” на Львівському телебаченні. Колеги жартома називають ювіляра „львівським Пржевальським” через те, що під час відпусток за власний рахунок об’їздив майже всю Європу — до Якутії, Чукотки, Камчатки та Сахаліну. Поза тим, відвідав Північну Африку та Центральну Америку. Власноручні збори з цих подорожей склали унікальний міні-музей в домі вченого, який охоче відвідували і відвідують дотепер сотні студентів, аспірантів, молодих вчених і фахівців з метою отримати унікальну інформацію з перших рук господаря цього неповторного наукового осередку.

11 травня 2002 р. серце вченого перестало битися. Похований він у м. Львові на Янівському цвинтарі.

До останніх своїх днів проф. Костянтин Татарінов залишався активним учасником наукового життя у нашій країні, приділяв велику увагу підготовці молодих наукових кадрів. Своєрідним підсумком окремих сторін його наукового доробку були статті з проблем палеонтології та зооекології, зокрема ті що опубліковані у випусках “Екологічного збірника” Праць НТШ. Вони напевно ще довго знаходитимуть зацікавленого читача і будуть прикладом фундаментальних досліджень і глибокого наукового узагальнення.

Юрій ЧОРНОБАЙ